บทบรรณาธิการ

บทความในวารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม ฉบับนี้มีเนื้อหาครอบคลุมจุดมุ่งหมายของวารสารอย่างครบทุกประเด็น จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพความเชื่อมโยงระหว่างภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน แบ่งออกเป็นบทความวิจัยจำนวน 8 บทความแยกออกเป็นบทความทางด้านภาษาจำนวน 6 บทความ และบทความทางด้านสังคมและวัฒนธรรมจำนวน 2 บทความ นอกจากนี้ยังมีบทความวิชาการอีก 1 บทความ ดังต่อไปนี้

บทความแรกนำเสนอการวิเคราะห์องค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของวรรณกรรมเรื่อง “ตำนานพระธาตุตะกุ้ง ฉบับวัดสระไตรนุรักษ์ บ้านนาเวียง อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ซึ่งมีองค์ประกอบของวรรณกรรมจำนวน 6 ประการ ประกอบด้วยกลวิธีการแต่ง แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ฉาก ตัวละครเอก และการใช้สำนวนภาษา การใช้คำสร้างมโนภาพ รสวรรณคดี ได้แก่ กรุณารส หัสรส วีรรส อัพภูตรส สันตรส ส่วนบทบาทหน้าที่ของวรรณกรรมมี 4 ประการ คือ การถ่ายทอดความเชื่อประเพณี การสั่งสอนคุณธรรม การสะท้อนสังคม และการเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

บทความที่สองเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายของคำกริยาที่ใช้มือกระทำในภาษาจีน โดยเสนอว่า มิติแห่งความต่างที่สามารถนำมาใช้พิจารณาความแตกต่างของคำกริยาที่ใช้มือทำให้วัตถุเคลื่อนที่ในทุกอรรถเขต มีมิติทิศทาง มิติอุปกรณ์ มิติการออกแรง มิติปลายทางของวัตถุ มิติจำนวนมือ และด้านวัตถุปรากฏร่วม มีมิติขนาด มิตินำ้หนัก มิติมีชีวิต คำกริยาที่ใช้มือทำให้วัตถุมีการเปลี่ยนแปลง มีมิติทิศทาง มิติอุปกรณ์ มิติการออกแรง มิติจำนวนมือ และด้านวัตถุปรากฏร่วม มีมิติลักษณะของวัตถุ มิติลักษณะของวัตถุหลังถูกกระทำ นอกจากนี้ยังพบมิติแห่งความต่างในบางอรรถเขตที่ช่วยทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างคำกริยาในอรรถเขตเดียวกันได้ชัดเจนขึ้น

บทความที่สามนำเสนอการขยายความหมายของคำว่า แม่ ในภาษาไทย ภาษาลาว และภาษาจีน โดยคำว่า *แม่* ในภาษาไทยมี 10 ความหมาย ภาษาลาวมี 8 ความหมาย และภาษาจีนมี 7 ความหมาย คำว่า *แม่* ในภาษาทั้ง 3 ภาษามีความหมายร่วมกัน 6 ความหมาย ได้แก่ ‘ผู้ให้กำเนิดลูก’ ‘ผู้เลี้ยงดูลูก’ ‘ผู้ใหญ่เพศหญิง’ ‘ใหญ่’

‘หัวหน้า’ และ ‘ต้นแบบ’ ความหมายต่างกัน 4 ความหมาย ได้แก่ ‘ผีผู้มีคุณ’ ‘สิ่งที่มีลูก’ ‘สิ่งที่มีอวัยวะคล้ายเพศหญิง’ และ ‘สิ่งในธรรมชาติ’

บทความที่สี่วิเคราะห์ลีลาภาษาของเกตุเสพย์สวัสดิ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (น้าเน็ก) ในรายการอย่าหาว่าน้าสอน ลีลาภาษาที่ใช้มีลักษณะเฉพาะ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การใช้คำ คือ คำสรรพนาม คำสแลง คำภาษาปาก คำระดับ การสร้างคำใหม่ การปนภาษาอังกฤษ และการซ้ำคำ 2) การใช้ประโยค เพื่อการเตือนสติ การอธิบาย ความการแสดงความคิดเห็น การสั่งหรือขอร้อง และแสดงความขัดแย้ง 3) การใช้สำนวนสุภาษิต ได้แก่ สำนวนเดิม สำนวนดัดแปลง และสำนวนใหม่ และ 4) การใช้ภาพพจน์ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ ปฏิภาคพจน์ บุคคลวัต นอกจากนี้มีการใช้อวัจนภาษาที่เป็นลักษณะเฉพาะ ได้แก่ การแต่งกาย ฉาก น้ำเสียง และการเคลื่อนไหว

บทความที่ห้าเป็นการนำเสนอองค์ประกอบของเนื้อหาและหัวข้อการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเองของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉิน 191 ตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น โดยการวิเคราะห์หาความต้องการการใช้ภาษาอังกฤษโดยครอบคลุมทักษะและความรู้ภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ข้อบกพร่องในการใช้ภาษาอังกฤษและความต้องการที่สำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ

บทความที่หกเป็นการศึกษาความสามารถทางด้านไวยากรณ์ในหัวข้อ Funktionsverbgefüge ของนักศึกษาวิชาเอกภาษาเยอรมัน มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเลือกศึกษาด้วยวิธีการสุ่มเฉพาะ (Purposive Sampling) ร้อยละ 50 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 สาขาวิชาเอกภาษาเยอรมัน ในปีการศึกษา 2562 (n = 33) พบว่าระดับความเห็นด้วยของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มากในหน่วยคำถามข้อที่ 1) แบบทดสอบที่ใช้เป็นแบบทดสอบที่ดีในการใช้ทดสอบนักศึกษา ($\bar{x}$ = 3.7) 2) แบบทดสอบมีความน่าสนและท้าทาย ($\bar{x}$= 3.6) 3) แบบทดสอบมีประโยชน์และสะท้อนความสามารถของผู้สอบ ($\bar{x}$= 3.9) 4) ระดับความยากของแบบทดสอบเหมาะสมกับนักศึกษา ($\bar{x}$ = 3.8) 5) หัวข้อ FVG มีความสำคัญสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา ($\bar{x}$= 4.5) 6) ความรู้เรื่อง FVG จะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ($\bar{x}$= 4.1) สำหรับหน่วยคำถาม 2 ข้อที่ระดับความเห็นด้วยของนักศึกษาอยู่ในระดับ

ปานกลาง คือ ข้อสอบนี้ไม่ทำให้เกิดความเครียด ($\bar{x}$= 3.5) และ หัวข้อ FVG เป็นเรื่องที่ยากสำหรับนักศึกษา ($\bar{x}$= 3.6)

ต่อมาเป็นบทความด้านวัฒนธรรมทำการศึกษาพิธีกรรมการเพาะปลูกข้าวของชาวไทลื้อ อ.เชียงคำ จ.พะเยา พบว่า ฤดูกาลทำนาของชาวไทลื้อมีการประกอบพิธีกรรม 8 พิธีกรรม แบ่งออกเป็นพิธีกรรมเพื่อบอกกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 2) พิธีกรรมเพื่อป้องกันภยันตรายและปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย 3) พิธีกรรมเพื่อแสดงความขอบคุณ 4) พิธีกรรมเพื่อฟื้นฟูจิตใจ และ 5) พิธีกรรมเพื่อแสดงความกตัญญู ส่วนที่มาของความเชื่อที่พบในพิธีกรรมการเพาะปลูกข้าวมี 3 ด้าน คือ ความเชื่อสัมพันธ์กับผี ความเชื่อที่สัมพันธ์กันศาสนาพราหมณ์ และความเชื่อที่สัมพันธ์กับศาสนาพุทธ

บทความต่อมานำเสนอพัฒนาการทางสังคมของชุมชนชาวคริสต์ในหมู่บ้านโคกวัด ตำบลโคกปีบ อำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า พัฒนาการทางสังคมของชาวคริสต์ ได้ริเริ่มโดยบาทหลวงเชแลนตินที่เข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์และร่วมกันพัฒนาพื้นที่ป่าโคกให้เป็นชุมชน ผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นชาวลาวพวนและชาวจีนที่เป็นคริสต์ประมาณร้อยกว่าคน ปัจจัยที่เอื้อต่อการตั้งถิ่นฐาน คือ ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางวัฒนธรรมและการปกครอง รูปแบบวิถีชีวิตของชาวคริสต์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการปกครอง พบว่า มีอาชีพทำไร่นา ทำสวนส้มโอเป็นส่วนใหญ่และค้าขายเป็นส่วนน้อย มีจัดการพื้นที่ดินให้ชาวคริสต์โดยให้เช่าและจ่ายค่าเช่าให้แก่วัด มีเงื่อนไขห้ามขาย แต่สืบทอดได้ ด้านสังคมมีพิธีต่าง ๆที่สำคัญ ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ และอิทธิพลทางวัฒนธรรมของชาวคริสต์กับวัฒนธรรมท้องถิ่นอื่น ๆ ในและนอกหมู่บ้านโคกวัด พบว่า ชาวคริสต์มีการติดต่อกับชาวพุทธด้วยการมีสายสัมพันธ์ทางเครือญาติ ความเป็นเพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์ทางการค้าขาย มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเชื่อมโยงกลุ่มคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ด้วย

บทความสุดท้ายเป็นบทความวิชาการ เรื่อง “แนวคิดฮินดูทวาในการเมืองอินเดีย” ซึ่งศึกษาแนวคิดฮินดูทวา (Hindutva) ที่ขับเคลื่อนโดยกลุ่มอาสาสมัครฮินดูสังกัดราษฎรียะ สวยัมเสวัก สงฆ์ (Rashtriya Swayamsevak Sangh: RSS) พบว่า 1) กลุ่มอาสาสมัครฮินดูราษฎรียะ สวยัมเสวัก สงฆ์ใช้อุดมการณ์แบบฮินดูทวา “Hindutva” และมีความสัมพันธ์อันดีกับพรรคการเมืองระดับชาติทั้งพรรคภาร์ตติ ยะ ชะนะ สงฆ์

(BJS) พรรคชะนะตะ (JP) และพรรคภาร์ตติยะ ชะนะตะ (BJP) ซึ่งมีนัยสำคัญในการกำหนดนโยบายทางการเมืองของอินเดียตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน 2) กลุ่มอาสาสมัครฮินดูมีทั้งสายเหยี่ยวที่เน้นกำลังและสายพิราบที่ใช้การประณีประนอมอดทนอดกลั้น ซึ่งขยายแนวคิดด้วยหลักศาสนาไปยังเครือข่ายภาคประชาสังคมทั้งในและต่างประเทศ 3) กลุ่มอาสาสมัครฮินดูมุ่งเน้นการสถาปนา “รัฐฮินดูบริสุทธิ์” และเรียกร้องไปสู่สงครามศักดิ์สิทธิ์เพื่อต่อต้านผู้รุกราน (4) กลุ่มอาสาสมัครฮินดูราษฎรียะสวยัมเสวัก สงฆ์ใช้อำนาจทาง “กฎหมาย” และ “นโยบายการศึกษา” เพื่อเผยแพร่แนวคิดฮินดูทวา รวมทั้งต่อต้านแนวคิด “การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม” ของพรรคครองเกรสและมหาตมะ คานธี การศึกษานี้จึงมีประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจอุดมการณ์ฮินดูทวาให้กับผู้คนที่อยู่ร่วมกันในพหุสังคม

ความหลากหลายของบทความที่มีเนื้อหาทางภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมในวารสารฉบับนี้น่าจะเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งด้านความรู้ใหม่ ระเบียบวิธีวิจัยทางมนุษยศาสตร์ และการบูรณาการศาสตร์อื่นเข้ากับการศึกษาภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมของสังคมไทย

พุทธรักษ์ ปราบนอก
บรรณาธิการ